

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ В СТАРОДАВНЬОМУ ЄГИПТІ

Семенюк А.І., Берідзе С.З.

здобувачі вищої освіти академічної групи Ф 2/1

Миколаївський національний аграрний університет

Вченими доведено, що нашій планеті приблизно 4,5 мільярдів років, життя на ній існує більше одного мільярда років, а поява людини на землі датується значно пізніше. Початок бухгалтерії чітко і глибоко розкрито у книзі Т.Н. Малькова «Древняя бухгалтерия: какой она была?»: зерна посіяні на полі бухгалтерського обліку, дали перші ростки у Стародавньому Єгипті та Шумері [1].

Під впливом соціально-економічних і політичних перетворень

розвивалося господарство, змінювалися обсяги його діяльності та складу майна, отже, удосконалювався предмет бухгалтерського обліку та його методологія. Мета ж обліку залишалася незмінною: правдиво та повно відобразити наявне майно та розрахунки між учасниками господарського процесу.

Облік майна фараонів в Стародавньому Єгипті проводили спеціальні писарі, що проходили відповідну фахову підготовку в школах, якими керували жерці. Записи робили чорною і червоною тушшю. Робилося це для естетики, наприклад рік писали чорною, а місяць і день, підсумки – червоною тушшю. Форма папірусу зумовлювала такий собі табличний варіант реєстру. Вони називалися «вільними листами».

Відображались щоденні записи отримання та витрачання різних цінностей. Їх будова подібна до оборотних відомостей за матеріальними рахунками. Насамперед подається початковий залишок на певний день, потім записуються надходження протягом дня у вигляді екстраординарних доходів цього дня та отримань від храму та, наприкінці, підсумовуються отримані доходи. Далі перелічуються усі витрати, наприклад: видатки на утримання двору, вельмож, війська

За I і II династії (3400-2980 рр. до н.е.) кожні два роки проводилася інвентаризація всього рухомого і нерухомого майна країни. Це пояснювалося тим, що право власності на землю та інше майно в Єгипті належало правлячому цареві, тобто фараону. Від його імені й вели весь облік.

Так зване «обчислення майна», тобто інвентаризація цінностей фараона, вважалося в Єгипті такою важливою справою, що роки правління царів датувалися саме за часом їх проведення. Вважалося, що чим більше проведено інвентаризацій, то тим мудріше правитель Єгипту, тим краще живе народ за його правління.

На той час інвентаризація була основним обліковим прийомом і елементом. Саме на підставі її даних проводився матеріальний облік наявності майна з обов'язковим виведенням його щоденного залишку. На 25 працівників належало мати одного писаря, заробітна плата (ставка) якого була дуже високою на той час і прирівнювалась до ставки начальника. Про хід роботи начальник подавав щоденний письмовий звіт. Приймання робіт і контроль за їхнім виконанням виконували спеціальні комісії. Якщо звіт визнавався незадовільним, писаря били різками. Документи часто складали у двох або в трьох примірниках, а записи поділяли на чорнові та офіційні.

Облік проводили за певною визначеною системою, але без застосування грошового вимірника, тільки в натуральних показниках за допомогою зважування й відображення даних певним числом.

Окрім обліку майна фараонів значного розвитку в Єгипті облік набув у храмах язичників, де були зосереджені значні кошти та майно. Облік проводили безпосередньо жерці язичницьких храмів, котрі самі й були носіями знань облікового мистецтва. Також значні облікові роботи проводили в приватних господарствах великих землевласників.

Особи, підготовлені в школах для ведення «обліково-господарської діяльності», як правило, ставали управителями, економами таких великих

господарств, вели в них облік і подавали звіти про всі доходи й видатки в маєтку.

Отже, ще в стародавні часи обліку та інвентаризації надавали вагомого значення, а деякі надбання стародавніх обліковців варто використати й сьогодні.

Література:

1. Бухгалтерський облік: минуле і сучасне URL: <http://magazine.faaf.org.ua/buhgalterskiy-oblik-minule-i-suchasne.html> (дата звернення: 22.03.2021).

***Науковий керівник – Чебан Ю.Ю.
к. екон. наук, доцент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***